

Pelgrimswandeling Nieuw-Dordrecht

Van geslacht op geslacht

Vandaag staan we stil bij onze voorouders,
de familie waar wij deel van uitmaken.
Wat hebben we van hen meegekregen,
wat willen we voortzetten
en waarmee willen we breken en het anders doen?
Een mini-pelgrimage, een bezinning op onze levensreis.

Start

Pelgrimswandeling rondom
Nieuw-Dordrecht.
Start bij de Dordse Kerk, Vastenow 3.

In 1874 werd de Hervormde Gemeente opgericht. De kerk is gebouwd in hetzelfde jaar. Het gebouw lijkt veel op de kerk in Nieuw-Amsterdam en zal waarschijnlijk in dezelfde periode en door dezelfde architect ontworpen en dezelfde aannemer gebouwd zijn. Het kan ook zijn dat de kerk door de 'Commissie der kerkstichting in de veenen van Emmen en Sleen' is opgericht.

De kerk in Nieuw-Dordrecht staat aan de Vastenow afgeleid van Vaste, een wat merkwaardige naam, die weer is afgeleid van Vastenhouw. Hiermee werd aangegeven dat het veen hier erg vast was, waardoor de boekweitboeren grote moeilijkheden ondervonden bij het "openhouden" van de grond. Men neemt aan dat de toren in 1911 is gebouwd. Op de klok staat het jaartal 1911. Het interieur is eenvoudig. Op de preekstoel lag een prachtige oude statenbijbel uit circa 1637. Het is een niet bijzonder exemplaar en erg gehavend. Sinds de opheffing van de gemeente ligt deze bijbel op een lessenaar in de Protestantse kerk Eben-Haëzer te Klazienaveen. Het kerkgebouw is in 1978 gerestaureerd door vrijwilligers. Opvallend zijn de lage ramen waardoor je zo naar buiten kunt kijken.

De avondmaalstafel is gemaakt van hout uit het veen. De kerk bezit een tinnen Avondmaalstel. De drie tinnen borden dragen verschillende merken. Verder is er nog een Avondmaalskan en twee avondmaalsbekers. Deze zijn bij de bouw van de kerk in 1874 aangeschaft. Het doopbekken in de houten doopbekkenhouder is van zilver. Er staat een zilvermerk met de letters VK, met daarboven een halve maan en twee bolletjes. Deze attributen liggen nog steeds in de kerk.

Op 22 januari 2006 is de Hervormde gemeente gefuseerd met de Gereformeerde gemeente te Klazienaveen tot een Protestantse gemeente. Toen is de kerk in Nieuw-Dordrecht overgedragen aan de Stichting Dordse Kerk, met als doel de gebouwen te bewaren voor het dorp en het nageslacht.

Gebedsmoment rond het thema 'Van geslacht op geslacht.'

Schriftlezing: Genesis 28: 10-15.

Als Jakob op zijn reis een droom krijgt, ziet hij de HEER bij zich staan die zich aan hem bekend maakt als: 'Ik ben de God van je voorvader Abraham en de God van Isaak.'

De God van zijn vader en van zijn grootvader is er nu ook voor Jakob.

In de bijbel heet dat: *van geslacht op geslacht*.

Wij hebben de wereld geërfd van onze voorouders. Hun levens zijn ons tot voorbeelden om na te volgen of juist om aan te zien hoe het niet moet.

De schrijver van de Hebreeënbrief noemt dat 'een wolk van getuigen', Hebreeën 12:1.

In het hoofdstuk daarvoor heeft hij het over bijbelse personen; mensen die in hun tijd het geloof in hun leven hebben gestalte gegeven. Nu zijn wij aan de beurt.

Er is al veel gebeurd wanneer je leven begint

De wereld is al gevormd

Er is al een hele cultuur.

Je begint niet aan het begin

Je leert en je wordt gevormd

Je doet wat anderen voordoen

Je spreekt hun taal die zij weer

Van anderen hebben geleerd.

Je denkt en het zijn niet je eigen gedachten

Je hebt ze aan je omgeving ontleend.

En toch – er komt een moment

Waarop je zelf moet beslissen.

En jij alleen geeft het antwoord

Op de vraag naar de zin van het leven.

Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen
de zekerheid van allen die U vrezen
Geslachten gaan, geslachten zullen komen
wij zijn in uw ontferming opgenomen
Wij mogen bouwen op de vaste grond
van uw beloften en van uw verbond

Laat, Heer, uw volk uw daden zien en leven
en laat uw glans hun kinderen omgeven
Zie op ons neer met vriendelijke ogen
O God, bescherm ons in ons onvermogen
Bevestig wat de hand heeft opgevat
het werk van onze hand, bevestig dat

We beginnen met een zegen voor onze tocht:

Dat de zon je pad mag verlichten.
Dat vergezichten je blik mogen verruimen.
Dat je horizon vergroot wordt door ontmoetingen met anderen.
Dat je je zorgen achterlaat.
Dat je de wind in de rug mag hebben.
Dat de kracht van de Eeuwige met je meegaat op je weg.
Dat je mag vinden wat je zoekt.
Dat je deelt wat je hoopt.
Dat het geluk je pad zal kruisen en dat je het ziet en oppakt.

**Vanuit de kerk steek je de weg over en ga je linksaf over het voetpad.
Bij huisnummer 199 steek je de weg over en ga je het zandpad op.
Op de T-splitsing ga je linksaf en direct rechtsaf.**

Dit is een zogeheten 'olifantenpaadje', een paadje dat bedoeld en onbedoeld door regelmatig gebruik in de loop van de tijd wordt gecreëerd. Olifanten lopen vaak in colonne en pakken elkaar bij de staart.

Het maakt wel uit of je als oudste of als jongste opgroeit in een gezin! Een boek dat beschrijft hoe de opeenvolgende kinderen in een groot gezin heel anders opgroeien is het boek: 'Het zwijgen van Maria Zachea' door Judith Koelemeijer.

** De hoeveelste ben jij in jouw gezin?

**Ga met de bocht naar links en dan rechtsaf.
Pijltjes volgen.**

STAMBOOM

Je ziet een prachtige boom.
Het lijkt een stamboom, maar hij is helaas gespleten.

** Hoever kom jij met je stamboom? Wat weet je van de ouders van je ouders en van hún ouders? Hun namen en wie ze waren, wat ze deden?

De boom is gespleten. Dat kun je zien als 'gespletenheid', onenigheid die in families soms voorkomt.

** Is er harmonie in jouw familie? Of herken je de gespletenheid en hoe ga je daarmee om?

** Zijn er familiegeheimen waardoor mensen in jouw familie zich ook hebben aangepast?

Branches in the wind
Still standing here together
One more storm to weather
We'll get through it yet
So we're gathered here
Holding on to each other
To let go of another one we won't
forget

Now as we say goodbye
To one of our own
We may be lonely
But we're not alone
Though the leaves will fall
And the tears will flow
May it always comfort us to know
The family tree will always grow

Father down to son,
mother to daughter
Thicker than water,
we are made of this
From the Earth we rise
To the Earth returning
We'll keep a candle burning
For the ones we'll miss

Takken in de wind
Staan hier nog steeds samen
Nog een storm om te doorstaan
We komen er wel doorheen
Daarom zijn we hier bijeen
Elkaar vasthoudend
Om iemand los te laten die we niet
zullen vergeten

Nu we afscheid nemen
Van een van ons
Zijn we misschien eenzaam
Maar we zijn niet alleen
Hoewel de bladeren zullen vallen
En tranen zullen vloeien
Moge het ons altijd troosten
Te weten dat de stamboom altijd zal
groeien

Van vader op zoon
Van moeder op dochter
Dikker dan water
Hier zijn we van gemaakt
Vanuit de aarde stijgen we op
En naar de aarde keren we weer
We houden een kaarsje brandend
Voor degenen die we zullen missen

Voordat we verder gaan luisteren we even naar de woorden van Daniël Lohues.

Regen of met zonne, ik blijf onderweg
Regen of met zonne, ik blijf onderweg
Niks in dizze wereld wat mij an t stoppen kreg
Ik gao verder he k ja altied zegd

Laot mij maar lopen, laot mij mar gaon
Want zo a k nou doe, zo heb ik altied daon
Laot mij mar lopen, laot mij mar gaon
Niks is slimmer as stille blieben staon

De iene löp nar Rome, de aander met de hond
De iene löp nar Rome, en de aander löp met de hond
Je hebben ok lui die lopen de hiele wereld rond
Het mooie van lopen: je hebben de voeten an de grond

Soms moe j eben umkieken
Hiel eben blieben staon
Want a j niet weten waar je weg kommen
Wee j ook niet waar a j hen gaon

**Vervolg het pad langs de boom.
Op de T-splitsing ga je rechtsaf en
daarna volg je de pijlen.
Bij knp 91 ga je richting knp 72.**

Rechts zie je dode bomen.

In het veengebied draagt het afsterven van bomen bij aan de groei van het hoogveen. Zo hebben de mensen die voor ons geleefd hebben een rol. Wij staan op hun schouders. Hun leven ging niet vergeefs voorbij.

Aan het einde van het leven
Neemt de Geest de laatste adem in haar grote waaien op
Onze geest wordt weer verenigd met wie haar gegeven heeft
En wat er blijft wordt in lucht en aarde opgenomen
Voor leven dat opnieuw ontstaat
Niets gaat verloren

**Steek het fietspad over en ga linksaf
het paadje in richting knp 50.**

SPOREN

Er lopen 2 sporen. Symbool voor de sporen die mensen voor je zijn gegaan. Zo zijn paden ontstaan!

** Ben je iemand die in andermans voetstappen treedt? Of ontdek je graag nieuwe wegen en ga je je eigen gang?

Sta hier even bij stil en kies dan een spoor. Of probeer ze allebei en ervaar het verschil.

** Waar volg jij je hart? Waar pas jij je aan?

"Hoe zijn de stammen opgegaan!
Hier gingen ons de voeten voor
Der pelgrims die de Heer verkoor,
Hier, waar uw heilige muren staan!
Jeruzalem dat ik bemín. Wij treden uwe poorten in...

Op het fietspad ga je rechtsaf. Steek de parkeerplaats en de straat over, ga linksaf het fietspad op en direct rechtsaf. Daar zie je rechts een ruiterveld dat je gaat volgen.

Een weggetje links en een weggetje rechts mag je links laten liggen.

Op een 3-sprong ga je linksaf en direct rechtsaf. Vlak voor de bosrand, op de T-splitsing, ga je even rechtsaf het bos in.

Je ziet hier een bijzonder
bouwwerk.

** Wat zie jij erin?

Je gaat terug naar het pad en volgt verder de pijltjes om het water heen.

Een pad ontstaat waar geen pad is.
Huub Oosterhuis dichtte:

Groot is de wereld en lang duurt de tijd
Maar klein zijn de voeten die gaan waar geen wegen gaan,
Overal heen.

** Bedenk en benoem al lopend namen van mensen uit je familie of kennissen, uit de maatschappij van vroeger en nu, uit de bijbel of de geschiedenis, die voor jou een voorbeeld zijn voor hoe jij in het leven staat.

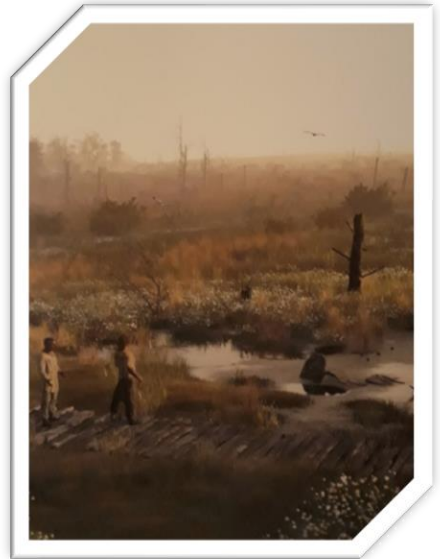
Ga even zitten op het bankje.

We gaan zo dadelijk een pad op waaronder zich een oude Veenweg bevindt. De Veenweg van Nieuw-Dordrecht bestaat uit parallel gelegde, onbewerkte boomstammetjes van ongeveer 3 meter lang en zij ligt enkele decimeters onder het maaiveld. Over de oorspronkelijke lengte en de functie van de veenweg tasten wetenschappers nog in het duister. Jaarringenonderzoek heeft uitgewezen dat het hout ervoor gekapt is in de winter van het jaar 2549 op 2548 v.Chr. Het is aannemelijk dat de weg in of kort na die periode is

10

aangelegd, waarschijnlijk door lokale bewoners, die tot de cultuur van de touwbekercultuur worden gerekend.

In 1910 werden de eerste delen van de weg ontdekt. In onder meer 1955, 1980 en 1998 hebben archeologen onderzoek verricht aan de ruim 800 meter lange weg. Rond de laatste eeuwwisseling zijn studies ondernomen om te bezien hoe de veenweg *in situ* kon worden behouden. Daarbij zijn maatregelen bedacht om onder meer het uitdrogen van de grondlaag waarin de weg zich bevindt te voorkomen.

SCHOUDERS VAN JE OUDERS

Wij hebben een geschiedenis van generaties en generaties voor ons. 'Je staat op de schouders van je ouders'.

** Hoe verhoud jij je tot je ouders?

** Welke normen en waarden heb je van hen meegekregen en overgenomen?

** Wat wil(de) je beslist anders doen.

En nog een vraag voor onderweg:

** Voor welke taak staat onze generatie in onze tijd, om onze wereld over te dragen aan degenen die na ons komen?

Na het bankje ga je rechtsaf. Op de 3-sprong weer rechts.

Je loopt hier op de oude Veenweg die onder dit pad ligt.

**Bij het blauwe paaltje links ga je linksaf.
Op een T-splitsing ga je rechtsaf.**

**Je steekt de weg en de parkeerplaats over en loopt langs het fietspad. Het eerste brede pad ga je rechtsaf.
Aan het eind ga je met de bocht mee rechtsaf en de eerste weg links. Je vervolgt het pad.
Op de 3-sprong ga je linksaf.**

We zijn weer terug bij de stamboom of de 'familieboom'. We mijmeren nog even door.....

I wouldn't be who I am, without you
I wouldn't sing the way I sing, without you
You fill my eyes up with color
And you'll always be my mother
I wouldn't be who I am

I wouldn't be the son that I am
Without a father who showed me I can
face all the bullies at school
You taught me how to keep my cool
I wouldn't be who I am

I wouldn't be the brother I am
Without a sister who understands
my ambitions and dreams
We always were on the same team
I wouldn't be who I am

Without the people
We don't see no more
And all the imperfections on my skin
The family tree, with its branches around me
Oh, I just wouldn't be who I am

I wouldn't be the human I am
Without the friends that let me fly and help me land
Our foundations go deep
I'll always have a place to sleep
I wouldn't be who I am

Ik zou niet zijn wie ik ben zonder jou
Ik zou niet zingen zoals ik zing zonder jou
Je vult mijn ogen met kleur
En je zult altijd mijn moeder zijn
Ik zou niet zijn wie ik ben

Ik zou niet de zoon zijn die ik ben
Zonder de vader die me liet zien
Dat ik alle pestkoppen op school aankon
Je leerde me hoe ik mijn hoofd koel moest houden
Ik zou niet zijn wie ik ben

Ik zou niet de broer zijn die ik ben
Zonder de zus die mijn ambities en dromen begrijpt
We stonden altijd aan dezelfde kant
Ik zou niet zijn wie ik ben

Zonder de mensen die we niet meer zien
En alle foutjes op mijn huid
De stamboom met zijn takken om mij heen
Ik zou gewoon niet zijn wie ik ben

Ik zou niet de mens zijn wie ik ben
Zonder de vrienden die me laten vliegen
En helpen landen
Onze fundamenten gaan diep
Ik heb altijd een slaappleats
Ik zou niet zijn wie ik ben

Lees 2 Timotheüs 1:3-6

** Kom je uit een traditie met God in je familie? Hoe ben jij met God bekend geworden?

Jakob krijgt God te kennen als de God van zijn grootvader en vader.

Paulus spreekt Timotheüs over zijn moeder Eunike en zijn grootmoeder Lois.

** Wat betekenden je grootouders en je ouders voor je op het gebied van geloof?

We lopen dezelfde weg weer terug richting de kerk.

Bij het bankje aan de rechterkant sluiten we deze mini pelgrimage af.

Er is veel aan de orde gekomen over familie en het nest waaruit je geboren bent.

Mooie herinneringen. Maar niet in alles en niet voor iedereen.

Het is belangrijk om te beseffen dat je je moet 'verzoenen' met je verleden om zelf verder te komen. Soms heb je daar hulp bij nodig.

En misschien moet je, net als Jakob met zijn broer Esau, een gesprek hebben voordat je verder kunt. Maar er zijn ook situaties die nooit tot een oplossing komen omdat niet iedereen wil of omdat het niet meer kan. Ook dat zal je moeten integreren en een plaats moeten geven. Misschien kan een ritueel daarbij helpen.

We wensen je toe dat je verder kunt op je weg met de steun die je hebt gekregen.

God wij danken U voor de mensen die ons het leven hebben gegeven,
Onze ouders en grootouders.

Voor de familie met wie wij verbonden zijn en met andere reisgenoten op
onze weg.

Voor de goede voorbeelden van wie in hun leven uitdrukking hebben
gegeven aan het verlangen dat in hen leefde naar liefde.

Die hebben gehandeld uit de hoop die hen vervulde, en die een bijdragen
hebben geleverd aan het samenleven van mensen.

Nu ga ik verder met mijn leven, in mijn tijd, vanuit deze dag.

Wil voor ons de zegen zijn zoals U die uitsprak tegen Jakob:

'Ik ben de God van je voorouders. Ikzelf sta je terzijde, Ik zal je overal
beschermen, waar je ook heen gaat,-- Ik zal je niet alleen laten totdat Ik
gedaan heb wat Ik je heb beloofd.'

Goede reis!

Colofon

Meditatieve teksten: ds. Harry Klaassens

Ideeën en route: Rolinka Groenhof, Marion Doornbos en Harry Klaassens

Lay-out en fotoverantwoording: Rolinka Groenhof

Bronvermelding:

Psalm 90:1 en 8 NLB

Psalm 122 NLB

J. Sperna Weiland: *Antwoord, Gestalten van geloof in de wereld van nu*

Daniël Lohues: Laot mij mar lopen

Pinksteratorium 'Aanwezig' door Marijke de Bruijne, Chris van Bruggen,
Anneke van der Heide en Peter Rippen

Venice: Family tree

Kodaline: I wouldn't be

16

